

specifikace: K projednání žaloby věřitele, lhostejno, zda se jedná o věřitele v insolvenčním řízení, o náhradu škody proti insolvenčnímu správci dlužníka, jež měla vzniknout nedostatečným uspokojením jeho pohledávky v insolvenčním řízení dlužníka v důsledku porušení povinností insolvenčního správce, jsou věcně příslušné okresní soudy.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 7a zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 159 odst. 1 písm. e) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

XY INS XY
101 VSPH 102/2023
208 ICm 3087/2022

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radky Šimkové a soudců JUDr. Jiřího Karety a JUDr. Jiřího Goldsteina v insolvenční věci

žalobkyně: **Administrace insolvencí City Tower, v. o. s.**, IČO: 29414873,
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4,
insolvenční správce dlužníka AWAC TRADE ENERGY, a. s., IČO: 28461967,
sídlem Mečová 358/8, 602 00 Brno,
zastoupené JUDr. Martinem Šípem, advokátem,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 01 Praha 1,

proti

žalované: **GRM Insolvence v. o. s.**, IČO: 28716671,
sídlem Bezručova 848/1, 400 01 Ústí nad Labem,
insolvenční správce dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o.,
IČO: 27116255,
sídlem Vodňanského 1184/1, 169 00 Praha 6,
zastoupené JUDr. Michalem Vejlupekem, advokátem,
sídlem Hradiště 97/4, 400 01 Ústí nad Labem,

o náhradu škody ve výši 17 207 283,58 Kč s příslušenstvím,

vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 208 ICm 3087/2022,

o určení věcné příslušnosti,

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.**
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Okresnímu soudu v Ústí nad Labem jako soudu věcně příslušnému.**

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou dne 5. 11. 2022 Městskému soudu v Praze (dále jen „předkládající soud“) se žalobkyně, insolvenční správce dlužníka AWAC TRADE ENERGY, a.s. (dále též „dlužník ATE“), domáhá proti žalované náhrady škody ve výši 17 207 283,58 Kč. Dle žalobkyně žalovaná coby insolvenční správce dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. (dále též „dlužník FD“), na jehož majetek byl prohlášen konkurs usnesením Městského soudu v Praze ze dne XY 2013, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, zapsala dne 25. 3. 2015 do soupisu majetkové podstaty obchodní podíl dlužníka FD ve společnosti TRNOVÁ CENTRUM s. r. o. (dále též „TC“). Hodnotu tohoto obchodního podílu do majetkové podstaty FD nevymohla a naopak dne 28. 2. 2020 navrhla vyjmutí obchodního podílu z majetkové podstaty s odůvodněním, že obchodní podíl v TC nemá žádnou hodnotu. Následně podáním ze dne 18. 11. 2020 svůj návrh upravila a u TC uplatnila právo na vypořádací podíl. Z okolností, které v podané žalobě blíže rozvedla, přitom žalobkyně dovodila, že hodnota tohoto vypořádacího podílu činila 17 207 283,58 Kč. Protože však žalovaná tento vypořádací podíl řádně nevymáhala, nárok na jeho vyplacení se ke dni 13. 3. 2017 promlčel. V důsledku toho se snížila suma prostředků zahrnutých do majetkové podstaty dlužníka FD, jež byly určeny k uspokojení jeho věřitelů, tedy i dlužníka ATE, který do insolvenčního řízení dlužníka FD přihlásil dne 5. 3. 2013 své pohledávky v celkové výši 28 397 795,88 Kč. Prohlášením konkursu na majetek dlužníka ATE usnesením Krajského soudu v Brně ze dne XY 2015, č. j. KSBR XY INS XY / XY, pak přešlo právo nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a povinností dlužníka ATE na žalobkyni. Dle žalobkyně je dána odpovědnost žalované vůči dlužníku ATE za škodu ve smyslu ust. § 36 ve spojení s ust. § 37 insolvenčního zákona (dále jen „IZ“) ve výši hodnoty celého vypořádacího podílu dlužníka FD ve společnosti TC.
2. Předkládající soud postupem dle § 104a odst. 1, 2 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) věc předložil Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému (dále též jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí o námitce věcné nepřislušnosti, kterou vznesla žalovaná. Dle mínění žalované předmětný spor není incidenčním sporem, a insolvenční soud proto v této věci není soudem věcně (ani místně) příslušným. Na podporu vznesené námítky odkázala žalovaná též na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. října 2020, sp. zn. Ncp 631/2020, a dále na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, jež v rámci vznesené námítky blíže citovala.
3. Žalobkyně ve svém vyjádření ke vznesené námitce věcné nepřislušnosti trvala na tom, že věcná příslušnost Městského soudu v Praze vyplývá z ust. § 7a písm. b) IZ, neboť projednávaná věc je dle ust. § 159 odst. 1 IZ incidenčním sporem. K tomu žalovaná odkázala mj. též na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. srpna 2015, sen. zn. 29 Cdo 43/2015.
4. *Dle ust. § 11 odst. 1 o. s. ř. se řízení koná u soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.*
5. *Dle ust. § 104a odst. 1 o. s. ř. soud zkoumá věcnou příslušnost kdykoli za řízení.*
6. *Dle ust. § 7 IZ nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského*

soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

7. Dle ust. § 7a IZ krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně a) v insolvenčním řízení, b) v incidenčních sporech, c) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla porušením povinnosti podat insolvenční návrh, d) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, e) ve věcech vyplývajících z právních vztahů mezi dlužníkem a insolvenčním správcem týkajících se majetku patřícího do dlužnickovy majetkové podstaty.
8. Dle ust. § 159 odst. 1 IZ incidenčními spory jsou: a) spory o pravost, výši nebo pořadí přiblížených pohledávek, b) spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení podle § 225 odst. 5, c) spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, d) spory na základě odpůří žaloby, e) spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem, f) spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu, g) spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení náležavý právní zájem, h) další spory, které zákon označí jako spory incidenční.
9. Dle § 37 odst. 1 věta první IZ insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí.
10. Dle § 9 odst. 1 o. s. ř. nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
11. Z veřejně přístupného insolvenčního rejstříku se podává, že byl usnesením ze dne 13. března 2013, č. j. MSPH XY INS XY / XY - XY, Městským soudem v Praze jako soudem insolvenčním zjištěn úpadek dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o., IČO: 27116255, sídlem Praha 6, Vodňanského 1184/1, a insolvenčním správcem tohoto dlužníka byl ustanoven Ing. Radomír Válek. Usnesením ze dne 22. května 2013, č. j. MSPH 99 INS 3183/2013-B-28, potvrdil insolvenční soud odvolání dosavadního insolvenčního správce Ing. Radomíra Války z jeho funkce a současně ustanovil novým insolvenčním správcem dlužníka společnost GRM insolvence, v. o. s. Přihláškou ze dne 4. března 2013 vedenou pod poř. č. P-1 přihlásila společnost AWAC TRADE ENERGY, s. r. o. do insolvenčního řízení dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. pohledávky v celkové výši 28 397 795,88 Kč. Dále se z insolvenčního rejstříku podává, že byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 24. listopadu XY, č. j. KSBR XY INS XY / XY - XY, zjištěn též úpadek dlužníka AWAC TRADE ENERGY, s. r. o. a rovněž na jeho majetek byl prohlášen konkurz. Insolvenčním správcem tohoto dlužníka byl ustanoven Mgr. Jan Jukl. Usnesením ze dne XY 2016, č. j. KSBR XY INS XY / XY - XY - XY, insolvenční soud potvrdil odvolání dosavadního insolvenčního správce Mgr. Jana Jukla a ustanovení nového správce, společnost Administrace insolvencí CITY TOWER (žalobkyně).
12. Jak plyne např. z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 ICdo 19/2016, je judikatura Nejvyššího soudu ČR dlouhodobě ustálena na závěru, že v tzv. sporném řízení, které je ovládáno dispoziční zásadou, platí, že soud je vázán žalobou, tedy tím, jak žalobce vymezil předmět řízení. Předmět řízení žalobce vymezuje v žalobě vyličením skutečností (skutkových tvrzení), jimiž uvádí skutkový děj, na jehož základě žalobním petitum uplatňuje svůj nárok. Dle usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10, závisí stanovení věcné příslušnosti okresních nebo krajských soudů vždy na předmětu řízení. Předmětem sporného řízení je nárok v procesním smyslu, jenž je tvořen dvěma složkami: předmětem nároku a základem nároku. Předmětem nároku jsou požadované účinky soudního rozhodnutí, vyjádřené v žalobním petitu; základem nároku jsou skutková tvrzení, jež žalobce přednesl k odůvodnění svého nároku.
13. Z obsahu žaloby podané v této věci je zřejmé, že se jí žalobkyně (coby stávající insolvenční správce dlužníka AWAC TRADE ENERGY, s. r. o., který přihlásil do insolvenčního řízení dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. své pohledávky v celkové výši 28 397 795,88 Kč)

domáhá proti insolvenčnímu správci dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. dle ust. § 37 IZ náhrady škody, jež měla dlužníku AWAC TRADE ENERGY, s. r. o. vzniknout v důsledku toho, že insolvenční správce dlužníka FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. řádně neplnil své povinnosti v insolvenčním řízení, v důsledku čehož se stalo nevymahatelným vyplacení vypořádacího podílu ve společnosti TRNOVÁ CENTRUM, s. r. o., jež dlužníku FONTANA DEVELOPMENT, s. r. o. náležel. Věřitelé tak nebudou z tohoto vypořádacího podílu uspokojeni.

14. V rámci insolvenčního řízení je věcná příslušnost soudů upravena v § 7a IZ. Pod žádnou z liter tohoto ustanovení přitom projednávanou věc podřadit nelze. Nejedná se ani o incidenční spor dle § 159 odst. 1 písm. e) IZ, neboť **předmětem sporu není škoda způsobená insolvenčním správcem na jím spravované majetkové podstatě dlužníka**, jak citované ustanovení předpokládá. Není proto přílehavá argumentace žalované usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. srpna 2015, sen. zn. 29 ICdo 43/2015. Jde o nárok na náhradu škody způsobené věřiteli insolvenčním správcem dlužníka, přičemž pro posouzení věcné příslušnosti soudu je bez významu, že byl následně též na majetek věřitele prohlášen konkurz, a že žalobu tudíž podává v rámci svých dispozičních oprávnění jeho insolvenční správce. Nejedná se ani o jiný spor vyjmenovaný v § 159 odst. 1 IZ, ani o spor, k jehož projednání jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy podle ust. § 9 odst. 2 o. s. ř. či podle jiného zákonného ustanovení.
15. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto vyslovil, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy. Zároveň s odkazem na ust. § 104a odst. 6, věta před středníkem o. s. ř. rozhodl o postoupení věci Okresnímu soudu v Ústí nad Labem jako soudu příslušnému (ust. § 84 ve spojení s ust. § 85 odst. 4 o. s. ř.).
16. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci řízení i soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.). Není však vyloučeno, aby soud, jemuž byla věc postoupena jako soudu věcně příslušnému, se případně zabýval otázkou své místní příslušnosti (§ 104a odst. 6 věta za středníkem o. s. ř.).

Poučení: proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha dne 21. března 2023

JUDr. Radka Šimková
předsedkyně senátu